

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrlet leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hiš. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 5 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem marcijem poteklo je naročnikom četrletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podkizajo nadalješnje naročnino doposlata, da se jim dopošiljanje lista ne pretrga ali ustani. List stane do 1. julija 65 kr., do 1. oktobra 1 fl. 30 kr. in do konca leta 1 gld. 90 kr. — Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah.

Upravištvo.

Na delo slovenski rodoljubi!

(Dopis iz vranskega okraja.)

„To bil je vihár, to bil je vihár . . .“

Nikakor nikar ni bil to vihár . . .“

To bil le volilni je boj, ki je besnel po širnej Avstriji, kakor še nikdar poprej. In izid tega boja nam kaže, da izginjajo stare stranke, ki so nekda imele »svetovni glas.« Poražene so stranke, ki so naglašale, da zastopajo koristi narodov, a zastopale so le svoje koristi in tlačile uboga ljudstva ter jih pripeljale do skorajšnjega pogina v socialnem oziru. Da, potrt, uničen je liberalizem vseh vrst, to spričuje glasovanje avstrijskih narodov v V. kuriji. Na svetovno pozorišče stopata dve novi, mladi, čili stranki, katerih vsaka je vzela kot prvo točko v svoj program rešitev socialnega vprašanja. Ti stranki se imenujeta krščansko-socialna in socialno-demokratična. Prva hoče rešiti socialno vprašanje po načelih pravičnosti in Kristusove vere, druga, katera je postransko dete liberalizma, pa s silo, brez Boga in z razrušenjem vsega obstoječega reda. Da se sedanje razmere morajo izpremeniti, to razvidi vsak človek, ki ima jasno pamet. Na tiste starokopitneže, ki hočejo, da bi vse pri starem ostalo, se nihče več ne ozira in jih tudi nihče ne posluša. Drugače mora biti na vsak način. Vprašanje je samo, katerej stranki se bomo pridružili, da bomo ta »drugače« dosegli.

Slovenski narod je veren narod. Ko so bili prišli Turki v Evropo, hodili so pustošit tudi slovenskih krajev. Požigali so naše domove in cerkve, morili naše očete in v sužnost gonili naše mladeniče in deklice. Toda naš narod se je v teh žalostnih časih vzdignil kakor jeden mož in je bil s Turki grozovit boj celih 300 let za sveto Kristusovo vero in za drago domovino. In vztrajal je v tem boju in še vztraja zdanje dni, mej tem ko se Turčinom bliža zadnja ura. Slovenski narod, skaži se vrednega svojih slavnih očetov in stopi v boju za rešitev socialnega vprašanja kakor jeden mož pod belo krščansko-socialno zastavo! Ta zastava naj vzplapola nad celo spodnjo Štajarsko in naj kliče in naj vabi k resnemu delu za preosnovo sedanjih razmer vse rodoljube brez razločka stanú. Socialni demokratje so na delu;

hodi od kraja do kraja, od hiše do hiše, slepijo ljudi z lažmi in neizpolnjivimi obljubami, hujskajo jih na deželno in duhovsko gosposko. Socialni demokratje so sovražniki naše vere in domovine. Liebknecht, jeden izmed voditeljev nemških socialnih demokratov, je rekel pri zborovanju v mestu Halle leta 1890: »Jaz sem bogatajec, jaz ne verujem v Boga.« In Bebel, drugi voditelj, je rekel, da pusti nebesa angelom in vrabcem. (Unsere Ziele str. 39.) Ljubezen do domovine imenujejo socialni demokratje »neumnost.« V neke socialistične knjigi stojé besede: »Prekleta bodi tako imenovana domovina!« (Der Emancipationskampf des vierten Standes II, 116.) In v manifestu z leta 1848, katerega sta izdala Marx in Engels, dva mesija socialnih demokratov, stojé besede: »Delavci nimajo nobene domovine. Ne more se jim vzeti, česar nimajo.« Tako je, slovenski rodoljubi! Zato pojdite na delo zoper te slepivce in razlagajte narodu njihove brezverske, neizpeljive nauke! Ustanovljajte društva, sklicujte shode, podučujte priprosto ljudstvo v političnih, gospodarskih rečeh in posebno o socialnem vprašanju! Kažite mu uzroke zdanje gospodarstvene bède, a razlagajte mu tudi, kako bi se dalo tej bedi pomagati na krščansko-socialnej podlagi. Mi delajmo doma, gg. državni poslanci bodo pa delali na Dunaju za preosnovo sedanjim nižjim stanovom neznosnih razmer. Jeden za vse, vsi za jednega!

Državnozborska volitev na Koroškem.

Iz Celovca, dne 21. marca.

Končan je srditi volilni boj in sicer za Slovence toliko slavno in častno, da so si koroški Slovenci po velikem trudu ter mnogih naporih priborili prvega slovenskega državnega poslanca na Dunaju. Naš kandidat, preč. g. stolni školastik in kanonik Lambert Einspieler je izvoljen s tremi glasovi večine.

Slovenci so se podali v volilni boj z vso silo. Naše katoliško-politično društvo je prirejalo shod za shodom. Včasih jih je bilo po več, po tri, štiri na jeden dan. Na shodih so navdušeni govorniki v spretnih govorih kazali ljudstvu, za kaj se gre v sedanjih odločilni vojski in v nemali volilce za dobro, katoliško in slovensko stvar.

Take žilave in odločne delavnosti je bilo treba, ker so bili tudi nasprotniki noč in dan, ter z najnesramnejšimi sredstvi v boju zoper našo sveto stvar. Rabili so najdrznejše laži, najhujši pritisek, vse, kar so le premogli, v vojski zoper nas. Združili so se v lepi vzajemnosti stari liberalci, mladi nacionalsci z rudečimi socialisti zoper »črne« katoličane in Slovence. Stari lisjaki

»bauernbundarji«, ki tako strastno nasprotujejo slovensčini, so se ob tej priliki priučili zopet našemu jeziku, s slovenskimi pismi vabili ljudi na svoje shode in tako sleparili ljudstvo. Res se jim je tako posrečilo pridobiti nekaj občin; druge pa so stale trdno, neupogljivo na naši strani do konečne — zmage!

Nasprotniki so na najnesramnejši način, zlasti v celovško-velikovškem okraju pritiskali na slovenske volilne može in jim ponujali tudi denar. Našla sta se res dva Judeža, izdajalca, ki sta prodala svoj glas, izdala svoj narod, svojo kri in glasovala za nasprotnika. Največja sramota je tako grdo početje!

Izid volitev je bil sledeči:

V celovško-velikovškem okraju je dobil naš kandidat Lambert Einspieler 117 glasov, nasprotni »bauernbundarski« general Fr. Kiršner 114. — Nepopisno je bilo navdušenje med našimi ljudmi, ko se je naznanil srečni izid volitve v Celovcu: L. Einspieler je izvoljen s tremi glasovi večine! Krepki »živio-klici« so zaorali iz grl našim slovenskim korenjakom, da so morali utihniti nasprotni »pereat«-glasovi. Kakor strela je uplivalo to naznanilo na nasprotnike, jih takorekoč omamilo. V psovkah so dali duška svojim čutilom in grdo pisarjenje liberalnih listov najbolj kaže, kaj pomeni za nasprotnike naša zmaga.

Bliskoma se je vesela novica o naši zmagi raznesla po vsem Koroškem in tudi po drugih slovenskih deželah. Nepopisnim navdušenjem je slovenski narod sprejel veselo naznanilo. Od vseh strani začulo se je hrupno streljanje topičev, zvečer pa so žareči kresovi po naših hribih kazali, kako se naše dobro ljudstvo veseli, da vendar enkrat Slovenec zmaguje tudi na Koroškem! — Kako so se z nami veselili tudi ostali Slovenci, pokazali so mnogobrojni in srčni brzozjavni pozdravi, došli od vseh strani. Objavil jih je »Mir«. — Povsod si čul veselje in čestitanje, ki se je združevalo v klic: Bog blagoslovi delovanje in živi našega poslanca Lamberta Einspielerja!

Manj ugoden kakor v celovško-velikovškem je bil za nas izid volitev po drugih okrajih. V beljaškem okraju se je Slovencem pri prvotnih volitvah slabo godilo; zato se glavne volitve niso udeležili in je izvoljen prejšnji poslanec K. Ghon. — V okraju Smohor-Špital je žal, propadel katoliški poslanec Peitler, ki je dobil 66 glasov. Nacijonalec Werniš je izvoljen s 86 glasovi.

Za skupino mest in trgov so izvoljeni sami nacijonaleci, namreč: Dobernik, dr. Steinwender in Eisele. — Kupčijsko zbornico bode zastopal Hinterhuber, veliko posestvo pa Milesi. V velikem posestvu se je tudi katoliška stranka udeležila volitve, in je nje kandidat, prost Joas, dobil 22 glasov. Milesi je izvoljen s 55 glasovi.

Vsi imenovani poslanci pripadajo, razven g. Einspielerja, nemško-nacijonalni stranki. Marsikdo bode radovedno popraševal, kam je na Koroškem nakrat prišla liberalna stranka. Koroška je prej veljala za najbolj liberalno deželo, a zdaj je tam liberalna stranka izginila, kakor kača na zraku. Naj se nihče ne čudi! Ravno isti ljudje, ki so se prej imenovali »liberal«, so sedaj »tajcnacijonal«. Samo ime je drugo, ljudje pa so isti. Dlaka je nova, osel pa stari!

Cerkvene zadeve.

Blagoslovljenje bander v Dobovi.

Dasiravno obhajamo postni čas, vendar je bila za nas druga postna nedelja polna veselja. Prišli so k nam vlč. g. dekan Henrik Verk blagosloviti treh cerkvenih ban-

der. Prvi dve banderi, vredni 180 gld., sta iz rudečega damasta, na vsaki strani z na platno slikanimi podobami. Nabrani smo denar pri velikonočnem izpraševanju. Prvo bandero je fantovsko, drugo dekliskovo. Vsako pa je tako lično, da lepše ne more biti. Kar me je pa posebno zanimalo, sta lepa križa, ki sta še iz 16. stoletja; umetnik nam ju je v ognju pozlatil in tako smo od svojih starih bander ohranili majhno, pa za umetnost cerkveno velike vrednosti pomenljivo stvar.

Toda tudi šolska mladina je imela ta dan svojo slavnost. Ker je bila šolska zastava že vsa strgana, umazana, ni sodila več svojemu namenu. Zavoljo tega so pridni šolarji in šolarice na prizadevanje svojega g. kateheta zbirati začeli za svojo novo šolsko zastavo. In glej, s pomočjo nekaterih drugih dobrotnikov smo spravili 40 gld. skupaj, ter si naročili lepo fino bandero iz belega damasta. Na tej zastavi je sv. Alojzij, patron učeče se mladine in nebeška kraljica Marija, na platno slikana, tako milo, krasno in okusno, da se mora človek v resnici čuditi umetniku, da more tako duha vdihniti mrtvi stvari.

Posebno smo bili željni slišati č. g. dekana v naši cerkvi; kajti odkar so dekan na Vidmu postali, niso še imeli priložnosti pridigovati na Dobovi. Govorili so: Kaj pomeni cerkveno bandero? Spominja nas 1. prisege, katero smo storili pri sv. krstu, odpovedati se grehu in služiti Bogu; 2. pa nas spominja hvaležnosti, da smo to podarili Mariji za spomin; 3. kakšno naj bode naše življenje, da bo ta spomin Marija od nas sprejela. Slišali smo g. dekana prvokrat v naši veliki cerkvi. Ljudstvo je neizrečno pazljivo poslušalo govor, ki je bil primerno izbran sedanjim razmeram. Beseda, ki je prišla iz srca, šla je k srcu. Glasno ihtenje malih otročičev in odraslih je pričalo, da so naš g. dekan zares popularen govornik, misijonar v pravem pomenu. Dobro vedo udariti na najtanjšo struno človeškega srca ter pridobiti hitro tudi še tako mlačnega kristijana na boljšo pot. Ako povem še, kako lepo, ubrano so peli šolarice in šolarji to nedeljo pri službi božji in kako lepo jih je spremljal g. nadučitelj Pirc z orgljami, moramo reči, da ni bilo kmalu kedaj v naši cerkvi takega duhovnega veselja.

Gospodarske stvari.

Skrb za travnike spomladi.

»Kadar v spomladi pade majhen sneg«, pravili so še stari ljudje, »takrat je to za travnike in pašnike, kakor gnoj za njive«. S tem so že najbolj priprosti kmetje prepričani, kolike vrednosti je za travniške rastline vlaga ali mokrota. Zlasti ima ona od snega to prednost, da zemljo povsod enakomerno napoji, kar je zlasti v strminah veliko vredno, med tem ko dež le preneglo steče v doline. To se pa tudi kmalu vidi, ker za pomladnim snegom je vsaka rastlina vse prenovljena in z dvojno močjo začne poganjati.

Kadar dobrotno nebo rosi spomladi toliko potrebno mokroto, takrat je čas, da se tudi kmet spomni svojih travnikov. Ne bom mu priporočal v ta namen umetnih gnojil, ker vem izkušnje, da to stane več ali manj denarja, da pa na njegovo piclo možno se le prerado zanaša mnogo drugih potreb. V obče mu hočem pokazati tri najnavadnejše pomočke, zboljšati travnike, kateri ga ne stanejo dosti družega, nego — skrbi in to največ takrat, kadar v poznej jeseni ali spomladi dežuje!

Prva in glavna skrb bodi vsakemu kmetu, kam odteka iz njegovega dvorišča gnojnica. To napeljavaj z jarkom, kakor daleč moreš okoli po vrtu in dalje na

